

Teresa Lenkiewicz, Władysław Morawski, Alina Wałowy

Kraków - Okół

Informator Archeologiczny : badania 1, 225-227

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

poziomach osadniczych.

3. Poza terenem śródmieścia interesujące ustalenia dały prace ratownicze prowadzone na ul. Westerplatte (rejon Hotelu Turysty), ul. Słowiańskiej, ul. Karmelińskiej 31, pl. Sikorskiego 13 oraz ul. Krupniczej gdzie m.in. natrafiono na reszty pieców garncarskich z XVI w. oraz bardzo liczny materiał ceramiczny średniowieczny i nowożytny.

Prowadzone przez zespół od szeregu lat systematyczne prace planowe oraz badania ratownicze zbliżają nas stopniowo do możliwie pełnej rekonstrukcji całości zjawisk dotyczących Krakowa wczesnośredniowiecznego, tj. jego topografii, zasięgów osadnictwa, przebiegu głównych szlaków i dróg oraz założeń urbanistycznych wczesnośredniowiecznego miasta. Dane te w połączeniu z analizą pierwotnej hydrografii terenu, zasięgami wylewów krakowskich rzek oraz innymi zjawiskami pozwolą na rekonstrukcję krakowskiego wczesnośredniowiecznego zespołu osadniczego.

W końcu 1967 r. przeprowadzona zostanie nowa seria wierceń archeologiczno - geologicznych. Pracami kieruje Dział Krakowa Przedlokacyjnego Muzeum, wiercenia wykonywane są własnym przystosowanym do tego rodzaju robót sprzętem wiertniczym. W br. prace będą się koncentrowały w północno - wschodniej części Starego Miasta na obszarze tzw. terasy średniej, oraz poza jej zasięgiem na terenach terasy powodziowej.

K R A K Ó W - Okół

Muzeum Archeologiczne w
Krakowie

Badania prowadziła mgr Teresa Lenkiewicz i mgr Władysław

Morawski, mgr Aline Wałow, finansowało Muzeum Archeologiczne w Krakowie oraz częściowo WKZ w Krakowie.

Na terenie wczesnośredniowiecznej osady podgrodowej Okół prowadzono prace archeologiczne o charakterze planowym oraz ratowniczym.

Na wymienionym terenie punkty badawcze zlokalizowano:

1. W obrębie zabudowań Muzeum Archeologicznego przy ul. Senackiej 3 (pod tzw. salą z jednym filarem). Badany wykop położony jest w północno-zachodniej części Okołu. W jego obrębie stwierdzono dobrze widoczne nawarstwiający się wczesnośredniowieczne poziomy osadnicze o łącznej miąższości 290 cm, zawierające materiał datowany od około połowy IX w. do drugiej połowy XIII w. Nad nimi zalega 140 cm warstwa związana z budową fortyfikacji miejskich i późniejszymi pracami budowlanymi prowadzonymi na tym terenie. Jak dotychczas odkryte nawarstwienia są najdalej wysuniętymi w kierunku zachodnim śladami osadnictwa Okołu. Znaczna miąższość warstw wczesnośredniowiecznych, zdaje się wskazywać, iż dążono do podwyższenia obszaru osadniczego, zalegającego w bezpośrednim sąsiedztwie terenów terasy powodziowej.

2. Podjęto również prace we wschodniej części Okołu na tzw. "Skarpie" celem dalszego uściślenia przebiegu oraz konstrukcji fortyfikacji Okołu.

W wykopie o długości 18 m odsłonięto wał i fosę zalegającą po wschodniej stronie Okołu. Jądro wału stanowi nasyp wykonany z łąk gliniastych w dolnej części wzmocniony krótkimi dranicami ułożonymi w poprzek wału. Nasyp u podstawy posiada szerokość ok. 10 m. Podstawę wału stanowiły drancie ułożone w poprzek jego biegu. Na "jądrze" wału wznosiła się kon-

strukoja drewniana lub drewniano-siemna w całości wylepiona gliną. Zewnętrzna część podstawy wału na pewnej przestrzeni wzmocniona była warstwą kamieni. Powstanie obiektu datujemy na przełom X/XI w. początek XI w. Wał w swoim zasadniczym srebie przetrwał najpewniej do połowy w. drugiej połowy XIII w.

Pod wałem zalega warstwa osadnicza oraz jamy. Pod zewnętrzną częścią wału, podobnie jak w innych wykopach w tym rejonie wystąpił wykop pod palisadę (IX-X w.). Miejskami, pod wałem i zalegającą pod nim warstwą osadniczą stwierdzono dość liczne materiały ceramiczne z okresu lateńskiego.

3. Z ważniejszych prac ratowniczych na Okole wyznaczyć należy pełną kontrolę wykopów budowlanych przy budynku Muzeum Geologicznego PAN, ul. Senacka 3. W wykopach stwierdzono i przebadano warstwy kulturowe, z których najwcześniejsze materiały (ceramika) datowane mogą być na IX w.

W poziomach średniowiecznych zaobserwowano nawarstwiające się konstrukcje drewniane zapewne o charakterze gospodarczym.

K R A K Ó W - Zakrzówek

Muzeum Archeologiczne w
Krakowie

Badania prowadzili: mgr Teresa Lenkiewicz, mgr Władysław Morawski, finansowało - Muzeum Arch. w Krakowie.

Badaniami systematycznymi objęto teren na pograniczu Dębnik i Zakrzówka.

Zostało odkryte omentaryzsko w czasie wybierania piasku. W pierwszej fazie przeprowadzono prace o charakterze ratowniczym.